

cata", som den ærede Rigsdagsmand kalder det, gode eller slette, tilstrækkelige eller utilstrækkelige, og de Mænd, som ere ansatte ved disse Anstalter, ville, uagtet man erkjender, at de ere ubilligt stillede, og uagtet der i et lignende Forhold har fundet en Forbedring Sted, dog ikke erholdt en saadan. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Ade Valgfreds (Monrad) yttrede, at de omtrent lede Sult; det er maaffee et temmelig stærkt Udtryk, men Saameget er vist, at de ere stillede i høi Grad ubilligt. Uagtet der her i Rigsdagen er bevilget Forbedring i lignende Mænds Vilkaar, saa vil man dog ikke gaae ind paa at forbedre Stillingen for de her omhandlede Mænd. Men nu siger den ærede Rigsdagemand, at han ikke har Noget imod, at man gaaer ind paa Loven, naar man blot ikke vedligeholder denne monopoliserede Stikfelse af Seminarierne, som han mener skulde være tilfede, og som han synes at troe, at Ministeriet sætter en sær Priis paa. Jeg troer nu ikke, at man behøver at gaae op eller ned i Rentekammerarchivet for at komme til at see, at der kan have været dem, der har havt med Fabricationer at bestille, som gjerne vilde have flere Pengemidler til Naadighed, fordi de havde en sær Tilfredsstillelse af at drive disse Fabriker, men jeg troer virkelig, at denne Sammenligning halter ganske overordentligt. Det er en stor Misforstaaelse, dersom den ærede Rigsdagsmand troer, at Ministeriet skulde have nogen sær Satisfaction ved at drive disse Seminariefabriker. Jeg kan forsikre den ærede Rigsdagsmand, at det ikke vilde koste Ministeriet det allermindeste Gran af Dervindelse at give Slip paa disse Fabriker. De ere der, de staae som en nødvendig Betingelse for at skaffe Lærere til Almueskolerne, hvortil der trænges. Det er derfor ogsaa langt fra, — uagtet det er blevet sagt — at de ere monopoliserede; det ere de ingenlunde, og dersom man vil have en nøiere Bestemmelse desangaaende, saa er det jo Noget, som der nærmere kan tales om ved en senere Behandling. Jeg tør sige, at den ærede Rigsdagsmand skal ikke fra Ministeriets Side møde nogen som helst Banffelighed i den Retning, naturligviis under Forudsæt-

ning af, hvad jeg troer, ogsaa den ærede Rigsdagsmand gaaer ud fra, at man paa en eller anden Maade maa kunne forviise sig om, at den, der indstiller sig privat til Examen, har den fornødne Dygtighed; thi man kan dog ikke uden Videre tage en Mand, blot paa hans Ord, men maa paa en eller anden Maade see at komme efter, om Vedkommende er i Besiddelse af de fornødne Betingelser. Dette gaaer den ærede Rigsdagsmand ogsaa ind paa, og han maa saa meget mere gaae ind derpaa, som, saavidt jeg veed, den eneste Uoverensstemmelse, der er mellem ham og Ministeriet med Hensyn til denne Lov, kun bestaaer deri, at han fordrer, hvad jeg tilstaaer, jeg ikke strax tydelig havde tænkt mig, at den Mand, der saaledes kommer og producerer sine Qualificationer, og viser, at han er i Besiddelse af Dygtighed og Talent for Faget, hvilke han ad privat Veie har skaffet sig, skal ikke alene have en Skolelærerstilling, hvilket Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet naturligviis ikke kunde andet end ønske, — thi enten han kommer fra det ene eller andet Sted er jo ligegyldigt — men endogsaa, saavidt jeg forstod den ærede Rigsdagsmand, en Gratification. Den hele Forskjel imellem os reducerer sig altsaa til et Pengespørgsmaal (Tscherning: Man kan tage af de 5000 Rd.). Ja, men skal man tage af disse 5000 til dem Alle, hvormange der saa end melde sig? Jeg troer, at det er nødvendigt, at den ærede Rigsdagsmand nøiere overveier, hvorledes dette Punkt skal komme frem; thi af de 5000 Rd. kan disse Gratificationer ikke tages. Gik man ind paa dette Princip, som dog vistnok kunde lede til mange besynderlige Conseqventer især i finantfiel Henseende, saa kalder jeg det en meget heldig Stilling for de Vedkommende. Under Forudsætning af, at Rigsdagen vil bevilge Pengene dertil, kan Ministeriet vel egentlig ikke have Noget imod en saadan Foranstaltning, uagtet den jo, som sagt, vil være noget besynderlig; — thi det Vigtigste for Ministeriet er, at der stræbes hen til at faae Mænd, som paa en frugtbringende Maade kunne virke som Almue- og Borgerkskolelærere. Jeg skal blot med Hensyn til hvad der er yttret af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valg-